

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Keliauju per pasaulį vėjuota, ir nesigailiu

2014-01-03

ŽURNALAS: METAI

TEMA: Lietuvių rašytojai

AUTORIUS: Liudvikas Jakimavičius

DATA: 2014-01

Rašytoja Gintarė Adomaitytė atsako į Birutės Jonuškaitės klausimus

- Esam pažįstamos daugiau kaip du dešimtmečius, bet iš tikrųjų nedaug ką apie Tave žinau. Galbūt šiek tiek daugiau už tuos, kuriems Gintarė Adomaitytė tapatinasi tik su užkrečiamu juoku ir visada gera nuotaika. Tiesą pasakius, nuo jos ir pradėkim. Ar Tu kada nors būni liūdna? Pikta? Ką tada veiki? Kam grūmoji? Su kokiais demonais kariauji? Ar visada Baltasis riteris atskuba laiku?

- Liūdna ir pyktelėjusi pasijuntu dažnokai. Per dažnai. Tik jau nemanyk, kad niekada nepakeliu balso, kad neįsikišu į slogias situacijas gatvėje, troleibuse ar prekybos centre. Liūdesius ir pykčius bandau išmesti į upes ir ežerus, palikti miškuose. Oho, kiek visko iš manęs Neris yra sugėrusi.

Laimei ar nelaimei, jausmus esu išmokyta slėpti, labiausiai - blogas nuotaikas. Tai močiutės Onos pamokos. Jei tau bloga - atrask urvą, lįsk į jį, išsilaižyk, kitiems nesirodyk. Esu užgniaužtą emocijų žmogus, ir taip galėčiau prisistatyti.

Klausdama apie Baltąjį riterį galbūt tikiesi, kad bent šį tą papasakosiu ir apie savo gyvenimo riterį - Marių. Taip, Birute, esu su žmogumi, kuriam kilnumo niekada nestigo.

- Žmogaus prigimtis - sunkiai nuslepiaama Dievo dovanėlė. Tavoji - labai vitališka. Todėl norėčiau paklausti, iš kur tas Tavo gyvenimo džiaugsmas, kas jo Tave išmokė? Atsimenu Tavo mamą, labai simpatišką, žingeidžią moterį, vieną aktyviausių Rašytojų klubo renginių lankytojų. Žinau, kokia ji Tau buvo brangi. Gal papasakotum daugiau apie savo tėvus, kuriems, manau, už daug ką esi dėkinga.

- Augau tarp neregių. Tėvas Antanas Adomaitis apako vaikystėje, svajėjo žūtbūt išsiveržti iš gimtojo Kielionių kaimo (netoli Stakliškių), kur jam artimieji lėmė vien tik poterius užpečkyje kalbėti. Ir išsiveržė - tapo muzikos mokytoju, chorvedžiu. Vėliau, choro nebetekęs, dirbo Aklujų draugijos leidykloje. O dirbo jis ten kartu su mano

mama Živile.

Mamos visai kita lemtis. Ji kilusi iš plikbajorių – tuo nesididžiavo, priešingai – šaipėsi iš bajorų, Lietuvą pardavusių. Labai didžiavosi, kad yra knygnešio, aušrininko Augustino Baranausko anūkė.

Tu atsimeni mano mamą Rašytojų klube vieną ar su draugėmis. O aš? Tėvai menasi nuolat drauge, susikabinę už parankių, randantys, kur eiti, apie ką kalbėtis. Dabar jie abu ilsisi Rokantiškėse, ir ne tik abu – pirmoji atgulė mamos mama Ona, mano tėvo nuoširdžiai mylėta ir gerbta uošvė.

Tėvo temperamentas buvo smarkus, užsiplieksdavo kaip degtukas. Mama visus, ją pažinojusius, stebino tolerancija.

Mūsų šeima buvo draugiška, svetinga. Iš daugybės žmonių, mūsų namus lankusių, priminsiu tik vieną asmenybę, man be galo patikusią. Tai – mamos bendrakursė lituanistė Elena Aurylaitė. Ji atlėkdavo vėju iš tolimos, man nežinomos provincijos – iš Šilalės, atnešdavo geros nuotaikos gūsi. Maniškliai ja žavėjosi, jos laukė, man pasakojo: ta Aurylaitė daugiavaikė mama, kaimo mokytoja, o randa laiko ir jėgų originalo kalba skaityti vokiečių filosofus. Kai žvelgiu į mamos kurso nuotraukas (paskutinis kursas Kauno universitete), matau ne tik išžymybę Joną Balkevičių. Ir jas abi – Žvilę, Eleną. Kiek metų turėjo praeiti, ir kokių metų, kol susivokiau: žavioji Aurylaitė – Regimanto Tamošaičio mama.

- Tu esi gimusi Kaune. Jame gyvenai ar ne iki devynerių. Gal galėtum prisiminti savo vaikystės takus, mylimiausias vietas, tuomet jaustą miesto dvasią. Ar vis dėlto Tavo miestas – Vilnius – ir labiau tapatiniesi su jo geografija, žmonėmis, įvykiais?

- Esu trijų miestų gyventoja. Kaune išmokau svarbiausių dalykų – visų pirma vaikščioti, tada jau kalbėti, skaityti, kiek vėliau ištarti „r“ raidę. Dar žaisti su kiemo draugais, skambinti fortepijonu gamas ir naivius kūrinėlius, su močiute lankyti teatrus ir muziejus. Buvau devynerių, kai tėvai, kaip daugybė to meto Kauno inteligentų, išvyko gyventi visiems laikams į Vilnių. Taip jau sutapo svajonės – močiutės Onos, mamos Živilės, tėvo Antano.

Kauną myliu neapsakomai – net jei lekiu plentu pro šalį, vis tiek stipriau suplaka širdis. Mano seneliai Kaune apsigyveno atsitiktinai. Iš Liepojos vyko į Vilnių, pakeliui sužinojo, kad svajonių miestą okupavo lenkai. Liko laikinojoje – manė, kad laikinai.

O vaikystės takai? Beveik visi jie Žaliakalnyje. Dar svarbi „Aušros“ gimnazija, kurią iki okupacijos spėjo baigti mano mama. Ir senoji Prezidentūra – mano vaikystėje – Mokytojų namai. Ir daugybė centro bei senamiesčio gatvių – juk vaikštinėdavau po jas su močiute, sugėrusia visą tarpukarį. Visada stabteliu Daukanto gatvėje – ten būta mano senelio Igno Medekšos kirpyklos. Kirpo ir skuto tik vyrus, tad negalėjo taip pagarsėti kaip geriausias jo draugas – moterų kirpėjas Muralis, ne kartą aprašytas ar bent jau minimas ano meto romanuose.

Igną Medekšą menkai pažinojau. Regis, buvo prisiekęs laisvamanis, lyg ir miesto tarybos narys, gyvenimo gurmanas. Lankydavosi ambasadoje – buvo asmeninis diplomatus kirpėjas.

Seneliai skyrėsi jau išauginę tris vaikus, sulaukę civilinės metrikacijos. Nuotraukose matau ak koki patrauklų vyriškį. Kas kita prisiminimai. Bet gal kitą kartą apie Igną, kaip nors ir kur nors...

Turėčiau minėti Karo muziejaus sodelį ir Knygnešių lentą su prosenelio Augustino Baranausko pavarde, Ažuolyną, per kurią galiu eiti užsimerkusi – kojos veda pačios. O jei imčiau pasakoti apie Kauno laiptus, kuriais smagiai palaipioju? Apie Aleksoto viršukalnes? Apie tarpukario architektus ir jų apleistus ar išlikusius kūrinius? Apie Aklujų institutą, glaudusį ir išmokslinusį mano tėvą?

O vis dėlto – kiekvieną kartą, išvažiuodama iš Kauno, vienoje jo sankryžoje (Tvirtovės alėjos ir Savanorių prospekto) sakau: ačiū Tau, Tėve. Ne Tėve Dieve, o mano tėveli: į Vilnių reikėjo važiuoti. Dėl Sapieginės. Dėl Neries pakrančių. Dėl miesto užkaborių – Markučių, Pavilnio. Dėl Labdarių gatvelės, kuri ir dabar glaudžia neregių organizacijas. Dėl daugybės dėl...

Trečioji mano meilė – Ignalina. Jau penkeri metai gyvename pusiau Vilniuje, pusiau Ignalinoje. Ne sodyboje, o bute, dailiame baltame triaukštyje. Čia pat ežeras, per ežerą tiltas. Juo eidama miesto krante palieku tai, apie ką Tu teiravaisi – tuos savo pyktelejimus, tas melancholijas ir depresijas. Miške esu kita ir kitokia.

- Dirbai daugelyje redakcijų. Į Prienus išvažiavai turbūt gavusi vadinamąjį paskyrimą, ar ne dvejus metus rašei straipsnius ten ėjusiam „Naujam gyvenimui“, paskui – „Lietuvos pionieriui“, „Komjaunimo tiesai“, „Šiaurės Atėnams“ ir „Geniui“. Kaip prasidėjo Tavo draugystė su plunksna? Ar gali nubrėžti labai aiškią liniją tarp savęs – žurnalistės ir rašytojos? Ir apskritai, kaip manai – ar viena kitai kaišiojo koją, ar vis dėlto jos žingsniavo labai darniai?

- Kartais keistokai pasirenku. Tie Prienai... Mokslams baigiantis bendrakursiai sujudo: kur eiti, kuo būti. O kad būtum (taigi, liktum Vilniuje), vertėjo stoti į partiją. Jie ir stojo ar kaip kitaip stengėsi pasižymėti, ir gal teisingai elgėsi. 1980 metų pavasarį fakultete žvilgterėjau į skelbimų lentą, į redakcijų, pageidaujančių „jaunųjų specialistų“, sąrašą. Pamačiau Prienus. Ilgai tą dieną rymoju ant vieno iš Vilnelės tiltų, bandydama prisijaukinti prilipusį vietovardį: Prienai, Prienai...

Ką dabar apie juos galiu pasakyti? Apie provincijos miestelius ir be manęs jau pasakyta bene viskas, ir visa tai, kas pasakyta ar parašyta, yra tiesa – nuo patoso ar romantikos iki menkybės. Bet jei dabar esu Ignalinoje, vadinasi, mano keistoji meilė mažiems miesteliams dar nepraėjo.

Kurso kuratorius Skirmantas Valiulis manė, kad man tiktų kinas, tikrai labai stengėsi įdarbinti tuometinėse kino kontorose ar giminingose įstaigose, bet nei kinininkai manęs norėjo, nei aš jų. Kitaip elgėsi dėstytojas Jonas Švėgžda. Jis sakė: o tau, panele, reikia čebatų, ir kad per mėšlą jais bristum. Tiesą sakant, abu juos, mane globojusius, anapusiniame pasaulyje noriu sutikti. Ten tą dermę – žurnalistika ir literatūra – turėtume laiko aptarti. O kol kas... tiesiog rašau. Kartais patinka rašyti, o kartais ne. Kaišioja koją anaip tol ne žurnalistikos ir literatūros (ne)dermė, o keisčiausios aplinkybės, bet juk savo slenksčius visi žmonės vienaip ar kitaip bando peržengti.

- Esi prozininkė, sukūrusi ir romaną, ir daug smagių esė, ir netgi knygą „Kelio dulkės,

baltos rožės: apie palaimintą Jurgį Matulaitį“, tačiau daugelis Tave visų pirma žino kaip vaikams ir paaugliams rašančią kūrėją, vaikų literatūros tyrinėtoją. Kaip čia nutiko, kad tiek daug dėmesio skiri vaikams? Ne tik jiems rašai, bet ir esi apkeliavusi visas Lietuvos mokyklas. O kur dar metų metais dalyvavimas jaunųjų filologų darbų vertinimo komisijoje ir „teisėjavimas“ daugelyje kitų konkursų. Gal galėtum ir apie juos plačiau papasakoti – juk tai labai prasmingas „misionieriškas“ darbas.

– Ar dirbau „Lietuvos pionieriuje“, ar „Genyje“, visada rašiau ir suaugusiems. Ir dabar jiems rašau, būtinai rašysiu. Tiesą sakant, nenoriu, net bijau tapti grynakrauje vien tik vaikų rašytoja, apsirgti profesine zuikučių ir voveraičių liga. Aistringai nekenčiu saldumynų, siejamų su vaikų literatūra: neva ją rašo švenčiausi, doriausi žmonės, neva vaikams rašyti sunkiau nei suaugusiems, ir dar daugybė neva.

O apie bendravimą su vaikais... Kai ankstų rytą, beveik dar naktį iškeliauju iš Vilniaus (kartais iš Ignalinos) į kitą Lietuvos kraštą, į nuošalią mokyklą ar biblioteką, tikrai nesakau sau: o, vykstu į misiją. Bet sakau: o, koks ramus, koks tikras ankstyvasis Vilnius – be bruzdesio, šurmulio. Man patinka stotys ir stotelės, autobusai ir traukiniai. Į Ten mėgstu važiuoti aplinkiniais keliais, Iš Ten – aplankydamą draugus ar šiaip pasibastydamą pakeliui esančiame mieste. Pokalbiai su vaikais, paaugliais kraupiai išsemia. Nesu mergina su gitara – nekonzertuoju, nedainuoju. Nesu ir skaitovė – retsykais mikčioju, užsikertu, turiu bėdų su ta vaikystės „r“. Tai ką aš ten, mokyklose, veikiu? Bandau kalbėtis. Ne apie save: gimiau, augau – kam tai svarbu? Kalbuosi apie knygas, kurios man rūpėjo kadaise, rūpi dabar. Įvairiausias, keisčiausias, rečiausias knygas. Prašau organizatorių, kad išgelbėtų mane nuo didelių salių. Kuo mažiau klausančių, tuo geriau.

Ir tie konkursai... Kai mokiausi Vilniaus 22-oje vidurinėje (o dar L klasėje – sustiprinta lietuvių kalba ir literatūra, lotynų kalba), buvau kviečiama į Jaunųjų filologų konkursą. Kas patikės – nevažiavau. Tuo metu azartiškai sportavau: irklavau akademinę keturvietę – buvau beveik apkvaišusi, pamiršusi viską; maniau, kad tapsiu sporto žurnaliste. Gal mano darbas konkursuose – skolos gražinimas už anuos mokyklinius metus?

„Teisėjauju“ aš keistokai. Viename konkurse, norėdama apginti literatūrą nuo konjunktūros, blioviau itin garsiai ir temperamentingai, neatpažindama savęs. „Kerti iš peties“, – pasakė šalia buvęs Ričardas Šileika. Kur kas svarbesnės už konkursus man yra Rašytojų sąjungos rengiamos akademijos, kiti literatū sambūriai. Bet... Kur kitur, jei ne konkursuose, mes tuos vaikus sambūriams atrandame?

Kartais bijau. Bijau ugdyti čempionus, bijau skatinti nugalėtojus, bijau kištis į pradedančiojo stilių, juo labiau – požiūrį. Bijau teikti jauniems literatams privalomą literatūros sąrašą. Bijau žadėti. Tu pati žinai, kokie įdomūs tie augantys literatai – jau dabar asmenybės. Galiu jiems siūlyti bičiulišką dialogą ir nieko daugiau.

– Manau, kad Tavo esė rinkiniai apie žinomus rašytojus yra puikus sumanymas, gyvas jų stilius užkrečia ir jauną, ir vyresnio amžiaus skaitytoją. Kokie atrankos principai, kodėl tie, o ne kiti autoriai, kaip juos suveri ant vieno siūlo? Juk neužtenka vien asmeninės simpatijos.

- „Sparnuotos iškabos“, „Gražuolės vaikai“, „Už sidabro kalnų“ - tai pasakojimai ne tik apie žinomus rašytojus. Kai kurie mano pasirinktieji jau nebėra nei žinomi, nei įdomūs arba rūpi - deja, deja - tik siauram ratui: Janusz Korczakas ir Michaelis Ende; Aleksandras Grinas ir Viktoras Dragunskis; Pranas Mašiotas ir jo mokinė Bronė Buivydytė; Pamela Travers ir Eleanor Farjeon - kas apie jų gyvenimus iš tiesų ką girdėjo?

Tie, primirštieji, man brangiausi ir įdomiausi. Nuo Tavo klausimo apie asmenines simpatijas šiurpstu: taip, esu kalta, labai kalta, nuo jų ir tik nuo jų - tų simpatijų - prasideda mano tyrinėjimai. Išižeidžiu, kai mane vadina kritike: ne, tai tikrai ne aš. Esu tik rašytoja, kuri mėgsta skaityti nemadingas knygas, atrasti tų knygų autorius, jų gyventą laiką.

O siūlas yra: į mano trilogiją pateko tie, kurie bent ką nors - nors vieną knygą - yra parašę vaikams, jaunimui. Kas žino, kad Daniilą Charmsą glaudė vaikų literatūra? Kaip suvokti fiziko Gendručio Morkūno išiveržimą į rašančiųjų pasaulį? Kas prisimena Oskaro Milašiaus pasakas ar Janinos Degutytės prozą - ir pasakas, ir eseistiką „Nepalik manęs“? Bandau tai priminti. Keliauju per laikotarpius kartu su (ne)pažįstamaisiais rašytojais, keliauti nesustosiu, nė nemanau. Knygų lentynoje po truputį rikiuojasi ir ketvirtosios knygos žmonės.

Kas jie?

Retsykiais su Selemonu Paltanavičiumi pasikalbame apie vaikystės knygas. Tos pačios... Apie gamtą... Tik Selemonas jas skaitė girios pašonėje, o aš - miesto mūruose. Pilkoji Pelėda, Vitalis Biankis, Zaltenas neleidžia nurimti: asmeninės simpatijos itin stiprios.

- Na, ir dar toks gana paslaptingas Tavo užsiėmimas - scenarijų rašymas. Kaip šito meno išmokai? Ar tai tik laisvalaikio pažaidimai?

- Neišmokau aš to meno, niekada ir nemokėjau, kad ir kaip Skirmantas Valiulis ir kiti žmonės laimino. Per sudėtingas man buvo tas televizijos (deja, ne kino studijos) pasaulis. Esu vienišė, o ten - norom nenorom - patenki tarp įvairiausių žmonių. Dirbau su režisieriumi ir operatoriumi Romualdu Kaminsku, daug iš jo pasisėmiau. Tais televizininiais metais apie laisvalaikį nė nesvajota. Nors svajota daug. Svajonėse ir liko tas mudviejų - Romo ir mano - svarbiausias filmas.

- Internetas skelbia, kad nuo 1999 metų atsidėjai vien kūrybai. Kaip pasikeitė Tavo gyvenimas? Ar jame daugiau pilnatvės, ramybės, o gal atvirkščiai - įvykių, išvykų, klajonių, ieškojimų? Gal nuveikei kažką, ko negalėjai įgyvendinti dirbdama etatinius darbus? Ir ar tai susiję su Tavo sprendimu kuo daugiau laiko praleisti Ignalinoje, antruose namuose beveik ant ežero kranto?

- Neturiu viršininkų. Neturiu pavaldinių. Žadintuvas skamba retai - tik tada, kai vykstu į keliones. Netarnauju, neinu baudžiatvės, o juk žinau, ką reiškia ją eiti. Dabar dvejoju: konkrečiai pasakoti apie baudžiatvę ar abstrakčiai samprotauti, lyg ir baugu smulkintis, bet...

Baudžiatvę patyriau dviejose redakcijose - savo pirmoje ir paskutinėje. Tai - Prienų

„Naujas gyvenimas“ ir Valdo Vasiliausko vadovaujama „Ekstra“. Mačiau, kaip ten žeminami ir menkinami žmonės: visų pirma tie, kurie redakcijoje dirba. Pažemintas nejučiom ima žeminti kitus – tuos, apie kuriuos rašo, ir tuos, kuriems rašo.

Jau pasakojau apie savo giminę: honoro esu gavusi gal net per daug. Kišenėse gali vėjai švilpti, bet galva turi būti aukštai iškelta – tai tokias pamokas gavau iš močiutės. Taip ir keliauju per pasaulį vėjuota, ir nesigailiu. Niekada nesigailėjau pasirinkusi laisvę.

– Jeigu kas paklaustų, kokie Adomaitytės kertiniai geografiniai taškai, kaip tas žemėlapis atrodytų ir kodėl? Kur norėtum nukeliauti, jeigu koks džinas pasiūlytų nemokamus bilietus?

– Labai norėjau šiauriau, į Švediją. Ten, kur gyveno Selma Lagerlöf. Ir patekau – prieš porą metų. Šių metų vasarą pasisukiojau po Suomiją – po Tove Jansson žemes. Ir ne tik po jas.

Laimei, už savus, ne už džino pinigus... Šiaurės oru gera alsuoti. Ne apie architektūrą ar literatūrą kalbu, ir ne apie gamtą, labiau apie gyvenseną. Velniai rautų, kaip gera, – sakau sau, kai pėdinu Stokholmo ar Helsinkio gatvėmis – kur kojos veda. Esu šalyje, kur beveik nėra korupcijos: ar gali taip būti?

O džinas už tuos nemokamus bilietus vis tiek lieptų atidirbti, ir dar kaip lieptų.

Gal ir be jo kada nors žvilgtersiu į Vienos operetę, bet nebūtinai... Reiktų įsitikinti, ar Venecija iš tikrųjų yra, o jei yra – tai kodėl apie ją tiek skirtingų pasakojimų? Lankyčiau ją nykiausiu metų laiku. Mielai pabūčiau žiūrove Brahms'o ar Mahlerio festivaliuose – prisiklausyčiau jų muzikos iki soties. Ak taip – dar Aliaska. Į ją kad ir šiandien.

Bet jei atvirai... Apie tolesnes keliones nesvajoju, jų neplanuoju, neorganizuoju. Jei kas pakviečia, pasiūlo – susiruošiu greitai. Nežinau, kodėl nuolat patenku į Vokietiją ir Estiją. Mano keliones tvarko ne mano ranka.

– Gana dažnai tarp kūrėjų (ne be priežasties) sklendo pamąstymai, kuriuos Czesławas Miłoszas yra nusakęs keliomis eilėraščio eilutėmis: „Dabar galvoju, kad kūryba duodama vietoj laimės ir kad ji / apnuodijama gailėsio ir siaubo.“ O kaip Tau atrodo?

– Taip ir atrodo, taip ir yra.

– Ar vis dar tiki, kad pasakos išmoko žmogų „skraidyti“ ir galbūt padaro jį laimingesni? Man atrodo, kad lietuvių liaudies (o ir kitų šalių) pasakos kelia greičiau pasibaisėjimą nei optimizmą. Tai kur jau čia priskraidysi kokio nors Mėlynbarzdžio uždaryta?

– Apie liaudies pasakas ne kažin ką pasakysiu. Man svarbesnė pasaka ne apie Mėlynbarzdį, o apie Mėlynąją rožę – ją sekdamo mama. Manau, kad tą pasaką įmanoma atrasti vokiečių romantikų kūryboje, tik ar taip jau reikia?

Taigi, mamos pasaka buvo apie studentą, dėl princesės kaprizo – noro gauti mėlyną rožę – paaukojusį raganoms bene viską, kas išoriška: plaukus, akis, dantis. Į rūmus iš

tankių klaidžių girių grįžo ne jaunuolis, o senukas. Bet kai jis įteikė princesei tą mėlyną rožę, tai... Tai rožė ir vėl tapo raudona, o senukas – jaunuoliu. Prastai atpasakojau, bet juk nesi, Birute, mano vaikas, belaukiantis sapno. Svarbus buvo mamos balsas, įsijautimas. Ir rato jausmas – ne sparnų ir skraidymo, ne pažadėtosios laimės, o būtent rato ar ratų, kuriuos mes, žmonės, patys ir įsukame, ir apsukame.

Esu patyrusi karščiausias diskusijas (pati jas ir užkuriu) dėl Pelenės: kas vyko po to, kai princas pagaliau ją surado? Kaip jautėsi rūmuose darbšti kaimo mergelė? Kuo ji ilgainiui tapo? Galų gale – ar visą gyvenimą – iki pat senatvės – taip ir avėjo tą pamestą kurpaitę?

Mano pasirinktosios pasakos yra kitos ir kitokios: Ernstas Theodoras Amadeus Hoffmanas, Hansas Christianas Andersen, Oscaras Wilde'as, Eleanor Farjeon... Gal ir ne pasakos visa tai. Gal tekstai, išsprūdę iš žanro rėmų.

- Ar manai, kad jau parašei savo geriausią knygą?

- Dabar jau galiu nusijuokti tuo Tavo minėtuju juoku. Taip. Manau. Jau. Apysaka „Laumžirgių namai“ kol kas yra geriausia iš visko, ką esu parašiusi. Tuomet, kai rašiau, buvau niekuo – darbus metusi lyg ir šiek tiek žinoma žurnalistė, bet niekam nežinoma visai ne rašytoja.

Esu prisigalvojusi, prisisvajojusi, ką dar norėčiau (ar galėčiau, bandyčiau) rašyti – begalybę. Vieno gyvenimo man neužteks.